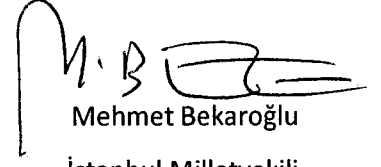

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27.03.2018

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul Milletvekili

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde sanayi işletmelerinin büyük çoğunluğunu çay fabrikaları oluşturmakta, ÇAYKUR'a ait 47, özel sektöre ait 229 olmak üzere toplam 276 çay fabrikası bulunmaktadır. **Bölgenin önemli geçim kaynağını oluşturan çay fabrikaları, yer seçimi yapılırken yerleşim yerlerine olan mesafesinin dikkate alınmaması, ruhsatlandırırken iklim koşullarının ve ekolojik önceliklerinin gözardı edilmesi bölgede ciddi anlamda çevre kirliliğine ve sağlık sorunlarına yol açmaktadır.**

ÇAYKUR ve özel sektöre bağlı çay fabrikalarının çevre kirliliğine yol açtığına dair gerek bölge halkı tarafından dile getirilen şikâyetler gerekse de sivil toplum kuruluşları tarafından kaleme alınmış raporlar bulunmaktadır. Sanayisi ağırlıklı olarak çay fabrikaları üzerinde yoğunlaşan bölgeyle ilgili yapılan araştırmalarda, **çay fabrikalarının herhangi bir plan dahilinde kurulmamış olduğuna, fabrikaların meskün mahal içerisinde yer aldığına, bir kısmının işletme ruhsatının dahi olmadığına, baca filtrelerinin bulunmadığına, ses izolasyonu için gerekli tedbirlerin alınmadığına, çevre izinlerinin bulunmadığına, katı ve sıvı atıkların herhangi bir işleme tabi tutulmadan çevreye bırakıldığına dikkat çekilmektedir.** Özellikle özel sektöre ait fabrikalarda bu sorunların daha fazla olduğuna işaret edilmektedir.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından ortaya konulan tespitlerde, çevreye etkisi olan tesislerin %55'ini çay fabrikalarının oluşturduğu, çay fabrikalarının çoğunda işletme esnasında emisyon indirgeme sistemlerinde kaynaklı sorunlar olduğu ve çay fabrikalarının belirli bir plan dahilinde kurulmaması nedeniyle meskün mahal içerisinde olmasının büyük bir sorun teşkil ettiğine işaret edilmektedir.

Ayrıca Özel Sektör Çay Fabrikaları Genel Çevre Değerlendirme Raporunda da çay fabrikalarının çoğunun çevre izninin bulunmadığı, yakma ünitesine bağlı bacaların ve fırın ünitesine bağlı toz bacalarının yüksekliklerin yönetmeliklere uygun olmadığı, tasnif ve paketleme ünitelerinde ortam

2288

tozsuzlaştırma sistemlerinin bulunmadığı, yakma ünitelerinde kullanılan katı atıkların yağmur ile teması sonucunda bu yakıtların endüstriyel atıksulara dönüştüğü, çay fabrikalarındaki baskın gürültü kaynakları konusunda gerekli ölçümlerin yapılmadığı belirtilmektedir.

Bunlara ek olarak, yaptığımız araştırmalar ve incelemeler sonucunda çay fabrikalarının yarattığı kirliliği defalarca gündeme getirmiş olmamıza rağmen, eksikliklerin giderilmesi konusunda bugüne kadar herhangi somut bir adım atılmamıştır. Konuyla ilgili olarak verdiğimiz 7/5514, 7/12376, 7/13543, 7/18621 esas numaralı soru önergelerine de herhangi bir yanıt verilmemiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede belirtildiği üzere; Bakanlığın temel görevlerinden birisi de **çevrenin korunması, iyileştirilmesi ile çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik prensip ve politikalar tespit edilmesi, standart ve ölçütler geliştirilmesi, programlar hazırlanması; bu çerçevede eğitim, araştırma, projelendirme, eylem planları ve kirlilik haritalarının oluşturulması, bunların uygulama esaslarının tespit edilmesi ve izlenmesi** olarak belirtilmektedir. Ayrıca Anayasanın 56 ncı maddesi **herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkında sahip olduğunu, çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını koruman ve çevre kirlenmesini önlemek konusunda devlet ve vatandaşların ödevleri** olduğu ifade edilmektedir. Bu açıdan Doğu Karadeniz Bölgesi'nde çay fabrikalarının yarattığı kirliliğe karşı hiçbir önlem alınmaması Bakanlığın görevlerine ve Anayasaya da açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

2018 yaş çay sezonu yaklaşırken;

1. Çay fabrikalarının yarattığı kirliliğe ilişkin tespit ve gözlemler hala devam etmektedir. Bu eksikliklerin giderilmesi konusunda herhangi bir soruşturma yapılacak mıdır? Konuyla ilgili verilen soru önergelerine dahi yanıt verilmeyen, vatandaşların şikâyetlerinin ve taleplerinin görmezden gelindiği, Anayasa ve Bakanlığın görevlerine açıkça aykırılık oluşturan bu sorunların çözümü için bu yıl da herhangi bir şey yapılmayacak mıdır? Çevreyi ve insan sağlığını olumsuz etkileyen bu konu yine geçirilecek midir?
2. Çevre Denetim Yönetmeliği, Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği ve diğer ilgili mevzuat çerçevesinde çay fabrikalarında düzenli kontrol ve denetimler yapılmakta mıdır?
3. 2017 yaş çay sezonunda İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri tarafından çay fabrikalarında ne gibi denetim faaliyetleri yapılmış ve bu denetimlerde neler tespit edilmiş, bu konuda neler yapılmıştır?
4. Çay fabrikaları ruhsatlandırılırken çevre izin belgesi aranmakta mıdır? Önceden ruhsatlandırılan firmaların çevre ve izin belgeleri olup olmadığı konusunda herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
5. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin yaptığı denetimlerde tespit ettiği sorunların giderip giderilmediği yönünde gerekli kontroller yapılmış mıdır? Bu konuda ilgili yıllar aralığında

m88

kapatılan çay fabrikası olmuş mudur? Bu ay fabrikalarının kaçına sureli ya da devamlı kapatma cezası verilmiştir?

6. Söz konusu çay fabrikası hakkında defalarca yapılan başvurular, şikâyetler olmasına ve TBMM gündemine taşınmasına rağmen devlet, çevreyi ve vatandaşın sağlığını tehdit eden bu durum karşısında niçin bugüne kadar etkili tedbirler almamaktadır; devleti temsilen siz Bakanlık olarak vatandaşın bu konuda ne yapmasını öneriyorsunuz?